

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2023. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.2.56>

УДК 338.12.07

О. І. Сахненко,

старший викладач кафедри менеджменту та військового господарства,

Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5168-0064>

МЕТОДИКА РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

O. Sakhnenko,

Senior Lecturer at the Department of Management and Military Economy,

National Academy of the National Guard of Ukraine, Kharkiv

METHODOLOGY OF REGULATION FINANCIAL SECURITY LOGISTICS PROCESSES IN VIYSK PARTS OF THE NATIONAL GUARDS OF UKRAINE

У даній статті подано розробку методики регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України. У якості наукової новизни отриманих результатів виступає розробка теоретико-методологічних засад щодо регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України. В даній роботі розглянуто ключові складові будь-якої логістичної системи. Наведено основні особливості цільової орієнтації регулювання фінансового забезпечення

логістичних процесів військових частин Національної гвардії України. Наведено найважливіші напрямки перетворення сфери обігу в розрізі створення логістичних систем. Розглянуто основні критерії оцінки систем логістики відносно регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів. В статті акцентовано увагу на необхідність враховувати та аналізувати ризики, що виникають під час здійснення логістичних операцій. У даній роботі систематизовано особливості показників логістичного сервісу у порівнянні з характеристиками товарів. Проаналізовано ключові поняття та особливості показника рівня логістичного обслуговування. В даній статті надано характеристику процесу оцінки рівня логістичного сервісу. Визначено застосування системного підходу як основний принцип управління якістю логістичного сервісу з метою регулювання фінансового забезпечення логістики військових частин. У статті систематизовано ключові особливості уніфікації логістичних процесів. В даному дослідженні розглянуто можливі наслідки типізації господарських зв'язків у логістичній системі. Окрема увага наділена наявністю циклічного зв'язку між ланками логістичної системи. Систематизовано основні форми забезпечення циклічного зв'язку у логістичних системах. Зокрема наділено окрему увагу конкретним прикладам циклічного зв'язку, який може бути між різноманітними ланками системи логістики. Практичне значення отриманих результатів полягає в формуванні відповідних рекомендацій командуванню військових частин стосовно регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

In this article, a description of the methodology for regulating the financial security of logistics processes in the military parts of the National Guard of Ukraine has been submitted. At the same time, scientific novelty has taken away the results of the development of theoretical and methodological ambushes to regulate the financial security of logistics processes in military units of the National Guard of Ukraine. In this robot, the key warehouses are considered, whether it be a logistics system. The main features of the political orientation of the regulation of the financial

security of logistics processes in the military parts of the National Guard of Ukraine are shown. The most important directions of transformation of the scope of the sphere in terms of the creation of logistics systems have been made. The main criteria for evaluating logistics systems and the financial regulation of the financial security of logistics processes have been reviewed. The article emphasizes respect for the need to protect and analyze the risks that are blamed for the delay in logistic operations. In this robot, it is systematized the peculiarities of showing the logistic service in relation to the characteristics of the goods. Analyzed are the key concepts and features of the indication of the level of logistical service. In this article, a description is given of the process of evaluating the level of logistical service. The establishment of a systemic approach has been designated as the main principle of managing the quality of the logistics service with the method of regulating the financial security of the logistics of the military districts. The article systematized the key features of the unification of logistics processes. In this article, it is possible to look at the traces of typification of government links in the logistics system. Okrema respect is endowed with the obviousness of a cyclical link between the lanks of the logistics system. Systematized are the main forms of security of cyclic communication in logistics systems. Zokrema has been endowed with the utmost respect for specific applications of the cyclical communication, which can be between different aspects of the logistics system. The practical significance of taking away the results in the field in the form of recommendations for the command of the military units is the hundredth regulation of the financial security of the logistics processes of the military units of the National Guard of Ukraine.

Ключові слова: *регулювання, фінансове забезпечення, логістичний сервіс, військові частини, циклічний зв'язок, ланки, командування, показники*

Keywords: *regulation, financial security, logistics service, military parts, cyclical calls, lanks, command, showcases*

Постановка проблеми. Функціонування забезпечуючих систем військових частин Національної гвардії України пов'язано з виконанням великого обсягу логістичних операцій (закупівля, транспортування, складування, розподіл та ін.) при русі матеріального потоку від постачальників до конкретної військової частини. У той же час регулювання фінансового забезпечення логістики дозволить прискорити процес проходження логістичних потоків через військові частини, знизити запаси матеріалів і виходити нові ринки збуту з більш затребуваною продукцією.

З огляду на викладене важливе значення у науково-практичному аспекті займає дослідження механізмів регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових статтях [1-4] розглянуто методики інформаційного забезпечення логістичних процесів для військових частин Національної гвардії України. Науково-теоретичне обґрунтування фінансового забезпечення підтримки якості логістики тилового забезпечення військових частин подано у наукових працях [5-7]. Стосовно науково-педагогічних моментів управління фінансового забезпечення логістичних процесів інформація подана у роботах [8-10].

В той же час на сьогодні в спеціалізованій літературі відсутній методичний підхід щодо регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є розробка методики регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Виклад основного матеріалу.

Будь-яка логістична система є поліструктурною та включає наступні складові:

- 1) організаційну структуру, що передбачає поєднання субординації та координації, тобто підпорядкованості та узгодженості;
- 2) економічну структуру, що включає відносини власності у процесі провадження господарської діяльності;

3) інформаційну структуру, що поєднує сукупність формальних та неформальних потоків інформації;

4) матеріальну структуру, тобто сукупність потоків сировини, матеріалів, напівфабрикатів, готової продукції;

5) технічну структуру, що поєднує комплекс технічних засобів та механізмів;

6) фінансову структуру, що інтегрує сукупність фінансових потоків;

7) морально-психологічну структуру, що включає симпатії та антипатії працівників, норми поведінки, ставлення до справи.

Цільова орієнтація регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України виявляється у просуванні логістичних потоків із заданими якісними та кількісними характеристиками, які достатньо підготовлені до кінцевого споживання за оптимального рівня витрат.

Найважливішими напрямками перетворення сфери обігу в розрізі створення логістичних систем, у тому числі й регулювання фінансового забезпечення логістики, є:

- розвиток системи оптової торгівлі;
- формування сучасної інфраструктури ринків (роздрібної, оптової, складської, митної, транспортної, термінальної, інформаційної, електронної тощо);
- розробка механізму організаційно-економічної підтримки, правового захисту, гарантійного страхового, інформаційного забезпечення та стимулювання розвитку сфери обігу;
- координація та оптимізація взаємодії зв'язків між матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками в сформованих логістичних системах.

Оцінку системи фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України можна проводити з точки зору ступеня фактичного досягнення результату логістичної діяльності.

В даний час не існує універсальної системи показників та методики оцінки логістичних систем, яка б враховувала особливості діяльності конкретної військової частини, якість логістичного обслуговування споживачів та загрози зовнішньої середовища останнього. Найбільш поширеним інструментом оцінки функціонування логістичних систем є визначення логістичних витрат або прибутку від здійснення логістичних операцій.

Відносно регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів критеріями оцінки систем логістики мають бути:

1. Коефіцієнт своєчасності доставки товарів;
2. Логістичні витрати;
3. Транспортно-логістичні витрати;
4. Коефіцієнт незатребуваності готової продукції;
5. Коефіцієнт динамічності запасів;
6. Транспортні запаси;
7. Цикл доставки товарів;
8. Питомі витрати на постачання продукції.

Однак у сучасних умовах швидкозмінної зовнішньої середовища військових частин при оцінці їх мікрологістичних систем необхідно враховувати та аналізувати ризики, що виникають під час здійснення логістичних операцій. Адже існують різні види логістичних ризиків, які впливають на одержання готової продукції у строк та необхідної якості. Тому підходи до оцінки мікрологістичних систем, засновані лише на оцінці логістичних витрат, прибутку від логістичної діяльності та якості обслуговування вже недостатні для всебічного аналізу функціонування мікрологістичної системи.

Багато ланок логістичних систем і логістичних посередників є організаціями сервісу, у яких послуги нерозривно пов'язані з товаром. До таких ланок відносяться різні транспортні компанії, оптові та роздрібні торговці, організації фізичного розподілу тощо. При цьому вартість сервісних послуг може значно перевищувати витрати безпосередньо виробництва продукції.

Незважаючи на важливість логістичного сервісу для оцінки логістичної системи військових частин, досі немає універсальних способів визначення його якості, що пояснюється рядом особливостей показників сервісу у порівнянні з характеристиками товарів. Такими особливостями є:

1. Невідчутність сервісу. Постачальникам сервісу складно пояснити та дати специфікації видам сервісу, покупцям також важко їх оцінити;
2. Покупець часто бере безпосередню участь у виробництві послуг;
3. Послуги споживаються у той момент, коли вони здійснюються, тобто послуги не складаються та не транспортуються;
4. Покупець ніколи не стає власником, набуваючи послуг;
5. Сервіс - діяльність, і тому він не може бути тестований, перш ніж покупець його придбає.

Для логістичної оптимізації сервісу необхідно по можливості точно оцінювати якість послуг за допомогою системи показників, ранжованих відповідно до їхньої значущості для споживачів, та зводити до мінімуму негативні розбіжності між очікуваними споживачами та фактичними значеннями показників якості послуг. Основним критерієм, що дозволяє оцінити систему сервісу з позиції як постачальника, і одержувача послуг, є рівень логістичного обслуговування. До рівня логістичного сервісу можна ставитися як до засобу підвищення конкурентоспроможності, тому що сьогодні військова частина віддає перевагу постачальнику, здатному доставити товар до певного терміну, у потрібній кількості, зручній тарі, відповідно до замовленого асортименту.

Рівень логістичного обслуговування – це кількісна характеристика відповідності фактичних значень показників кількості та якості логістичних послуг оптимальним чи теоретично можливим значенням цих показників.

Для оцінки рівня логістичного обслуговування необхідно вибирати найзначніші види логістичних послуг, надання яких пов'язано зі значними витратами, а відсутність – з суттєвими втратами над ринком. Для повнішої оцінки рівня логістичного сервісу необхідно враховувати також якісні характеристики логістичного обслуговування, так як за наявності високих

оцінок за основними підходами до оцінки рівня логістичного сервісу може спостерігатися відставання за його якісними параметрами.

Зазначимо, що основним принципом управління якістю логістичного сервісу з метою регулювання фінансового забезпечення логістики військових частин є застосування системного підходу. В результаті оцінки якості логістичного обслуговування виявляються відхилення від планових значень рівня показників, які поділяються на відхилення внаслідок впливу випадкових та контрольованих факторів (незначні відхилення, не вимагають втручання системи логістичного обслуговування) та відхилення тимчасової або постійної зміни показників якості обслуговування (тимчасові зміни зазвичай усуваються в наступному циклі замовлень на логістичне обслуговування, а постійні – вимагають ухвалення відповідних управлінських рішень).

Уніфікація логістичних процесів, спрямована на підвищення якості логістичного сервісу та зниження логістичних витрат, більшою мірою реалізується за рахунок типізації логістичних технологій операційних та трансакційних складових. Типізація господарських зв'язків у логістичній системі призводить до повторюваності відносин, що впорядковує процеси руху товару і сприяє зниженню ризиків. В цьому випадку можна говорити про наявність циклічного зв'язку між ланками логістичної системи. Циклічний зв'язок не тільки передбачає наявність зворотного зв'язку в системі управління кожною ланкою, але і сама в цілому є ускладненим, опосередкованим різновидом зворотного зв'язку.

Циклічний зв'язок є у всіх логістичних системах у різних формах та поєднаннях. Так, високий рівень логістичного обслуговування виробника продукції сировиною та матеріалами сприяє нормальному перебігу виробничого процесу, що у свою чергу веде до створення умов високого рівня постачання готової продукції. У такому випадку конкурентоспроможність виробника збільшується, його ринкова позиція покращується, що веде до підвищення попиту з його боку на матеріали у постачальника.

Висновки і пропозиції. Отже, проведені дослідження дозволило сформулювати комплексну методику регулювання фінансового забезпечення

логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Науковою новизною отриманих результатів є розробка теоретико-методологічних засад регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Практичне значення отриманих результатів полягає в формуванні відповідних рекомендацій командуванню військових частин стосовно регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Напрямок подальшого дослідження може бути формування показників якості регулювання фінансового забезпечення логістичних процесів військових частин Національної гвардії України.

Література

1. Naumenko M., Dikiy A., Butenko N., Valiavska N., Saiensus M., Nikitiuk V. Formation of System of Logistic Service of the Enterprise in the Conditions of Market Relations. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. 2020. Volume 8. Issue-5. P. 5494-5499.
2. Hrabovskyi Y., Yevsyeyev O. Development of methodological principles of support-preservation engineering work. *Технологічний аудит і резерви виробництва*. 2018. №2/2. С. 43-49
3. Hrabovskyi Y., Brynza N, Vilkhivska O. Development of information visualization methods for use in multimedia applications. *EUREKA: Physics and Engineering*. 2020. № 1, P. 3 – 17.
4. Naumenko M. Organization of procurement of goods, works and services for units of the National guard of Ukraine. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 1 (118). С. 74-79.
5. Грабовський Є.М. Методика вибору обладнання флексографічного друку для виготовлення етикеточної продукції. *Системи обробки інформації*. 2017. № 2(148). С. 216 – 223.

6. Pushkar O., Hrabovskyi Y. Methodology for developing an intelligent user interface for educational publications in the e-learning system. *Development Management*. 2019. № 17(3). P. 23-34.

7. Naumenko M. Quality control of purchased goods, works and services for the National guard of Ukraine. *Економічний простір*. 2021. № 165. С. 82-86.

8. Hrabovskyi Y. Methods of Assessment and Diagnosis of the Quality of Knowledge in E-Learning. *Journal of Communication and Computer*. 2015. № 12. P. 286-296.

9. Naumenko M., Tovma L., Morozov I. Management of material-technical supply of territorially distributed structures: logistic approach. *Financial and credit activity: problems of theory and practice. Collection of scientific papers*, Vol. 2, No 33, 2020. P. 324-334

10. Sokolovskyi S., Naumenko M. Competency-based approach as a methodological basis for improving officers training of the National Guard of Ukraine. *Asia Life Sciences*, 2020. № 22(2). P. 455 – 468

References

1. Naumenko, M., Dikiy, A., Butenko, N., Valiavska, N., Saiensus, M., and Nikitiuk, V. (2020), “Formation of System of Logistic Service of the Enterprise in the Conditions of Market Relations”, *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)* ISSN: 2277-3878, Vol. 8, Issue-5, pp. 5494-5499.

2. Hrabovskyi, Y. and Yevsyeyev, O. (2018), “Development of methodological principles of support-preservation engineering work”, *Technological audit and production reserves*, vol. 2/2, pp. 43-49.

3. Hrabovskyi, Y. Brynza, N. and Vilkhivska, O. (2020), “Development of information visualization methods for use in multimedia applications”, *EUREKA: Physics and Engineering*, vol. 1, pp. 3 – 17.

4. Naumenko, M. (2021), “Organization of procurement of goods, works and services for units of the National guard of Ukraine”, *State and regions. Series: Economics and Entrepreneurship*, vol. 1 (118), pp. 74-79.

5. Hrabovskiy, Y. M. (2017), "Methods of selection of flexographic printing equipment for the manufacture of label products.", *Information processing systems*, vol. 2(148), pp. 216–223.

6. Pushkar, O. and Hrabovskiy, Y. (2019), "Methodology for developing an intelligent user interface for educational publications in the e-learning system", *Development Management*, vol. 17(3), pp. 23-34. doi:10.21511/dm.17(3).2019.03

7. Naumenko, M. (2021), "Quality control of purchased goods, works and services for the National guard of Ukraine", *Economic space*, vol. 165, pp. 82-86.

8. Hrabovskiy, Y. (2015), "Methods of Assessment and Diagnosis of Knowledge Quality in E-Learning", *Journal of Communication and Computer*, vol. 12, pp. 286-296.

9. Naumenko, M., Tovma, L. and Morozov, I. (2020), "Management of material-technical supply of territorially distributed structures: logistic approach". *Financial and credit activity: problems of theory and practice. Collection of scientific papers*, Vol. 2, No 33, pp. 324-334.

10. Sokolovskiy, S. and Naumenko, M. (2020), "Competency-based approach as a methodological basis for improving officers training of the National Guard of Ukraine", *Asia Life Sciences*, vol.22(2), pp. 455-468.

Стаття надійшла до редакції 16.02.2023 р.